

INSPIRATIEBUNDEL KLEUR BEKENNEN

VLUCHTELINGEN

Beste leerkracht,

Aan de slag gaan met het Vluchtelingen in de klas om te werken rond wereldburgerschapeducatie en vredeseducatie is een hele uitdaging.

Om jou alvast vooruit te helpen, hebben we samen met ons 'Thema in de kijker' dossier deze bundel vol inspiratie verzameld.

Omdat er vele educatieve materialen bestaan rond het thema Vluchtelingen helpen we jou door selectief te zijn, zodat je gemakkelijker je weg vindt door het grote aanbod. De educatieve materialen die we opnemen in deze lijst zijn actueler en zijn in het Nederlands uitgegeven. Educatieve materialen die gedateerd zijn, omdat het conflict snel evolueert, en anderstalige educatieve materialen, hebben we in deze lijst achterwege gelaten.

Deze bundel bevat:

1. De kleur Bekennen documentatiecentra
2. Lesmateriaal
 - Basisonderwijs
 - Secundair onderwijs
3. Videomateriaal / dvd's

Veel succes beste leerkracht!

1. De Kleur Bekennen documentatiecentra

De collectie pedagogische materialen in de documentatiecentra van Kleur Bekennen biedt ondersteuning aan wie met jongeren aan de slag wil rond wereldburgerschap. Het inspelen op de persoonlijke aanpak van de leerkracht staat centraal in onze collectie. Daarom stellen de educatieve medewerkers hun expertise ter beschikking aan zowel gebruikers als producenten van pedagogisch materiaal. Ze geven je graag advies over de inhoud, werkvormen en doelgroepen, ze denken mee hoe je procesmatig kunt werken rondom wereldburgerschap, zonder kwaliteit uit het oog te verliezen. Indien nodig verwijzen ze je door naar derden.

De materialen zijn vrijwel allemaal gratis te ontlenen. Ga eens snuisteren in onze online catalogi om een idee te krijgen van ons aanbod. Je vindt er ook gratis te downloaden lesmateriaal.

Wat vind je zoal in onze collectie?

Een zeer divers aanbod van lesmappen met actieve werkvormen, educatieve spelen, pakketten en koffers, beeldmateriaal, digitaal educatief materiaal, toegankelijke achtergrondinformatie voor de leerkracht, informatieve werken, etc. De soorten lesmaterialen zijn even omvangrijk als de thema's die ze aankaarten. Enkel fondsenwervend materiaal en puur promotiemateriaal worden niet aangeschaft.

De Kleur Bekennen collectie als geheel is actueel, uitgebalanceerd, en afgestemd op de verschillende doelgroepen. Aan deze drie maatstaven wordt het aanbod continu getoetst opdat de Kleur Bekennen collectie een ijkpunt blijft op het vlak van kwalitatief hoogstaand materiaal.

Aan welke maatstaven wordt de collectie getoetst?

1) Actueel en up to date

De informatie die in educatieve materialen vervat zit moet actueel en relevant zijn. Daartoe volgen de Kleur Bekennen documentaristen de laatste ontwikkelingen van pedagogische materialen op de voet. Archivering is een permanent aandachtspunt: achterhaalde, beschadigde, en verouderde werken worden uit de collectie verwijderd.

2) Afgestemd op de verschillende doelgroepen

De Kleur Bekennen collectie is in eerste instantie bestemd voor het onderwijs. Voor het hoger basisonderwijs en voor het secundair onderwijs telt de collectie hoofdzakelijk pedagogische materialen voor leerkrachten. Leerlingen uit het hoger secundair kunnen er evenwel ook terecht.

Voor studenten uit de lerarenopleiding, uitgevers, en aanbieders van pedagogisch materiaal bieden de Kleur Bekennen documentatiecentra een brede keuze aan ondersteunend materiaal.

3) *Uitgebalanceerd*

De Kleur Bekennen collectie streeft ernaar dat het hele spectrum aan thema's wordt bespeeld, en dit vanuit diverse invalshoeken. Er wordt daarbij rekening gehouden met het ontwikkelingsniveau van de leerlingen en met de verwachtingen vanuit de onderwijssector.

Digitale inspiratie

Kleur Bekennen speelt in op het groeiende assortiment digitale leermiddelen. Enerzijds is er het (meestal) gratis te downloaden lesmateriaal dat door verschillende organisaties en uitgevers wordt ontwikkeld. Via onze [online catalogus](#) wordt je op weg geholpen naar het bestaande aanbod van downloadbare materialen. Anderzijds bestaan er leermiddelen die louter voor digitaal gebruik bestemd zijn. De Kleur Bekennen [blog](#) is hiervoor een onuitputtelijke inspiratiebron. Ga eens op een korte ontdekkingsreis!

De digitale materialen kunnen alle vormen en maten aannemen en meerdere doelstellingen beogen:

- > Ze bieden een bredere (educatieve) context aan fysiek materiaal dan hetgeen in de documentatiecentra in de rekken staat (bvb. een website bij een documentaire).
- > Het kunnen op zichzelf staande digitale leermiddelen zijn (bv. webquests, serious games, educatieve websites, een wereldburgeractie via facebook, etc.)
- > Het kunnen tools zijn die binnen een educatieve context ter ondersteuning gebruikt worden, maar die niet fysiek ontsloten kunnen worden in de documentatiecentra (bijvoorbeeld een online korte film, interactieve millenniumdoelen atlas, een thematisch online platform, etc.)

Educatief materiaal versus correcte beeldvorming

Goed materiaal is één, wat de leerkracht uiteindelijk met het materiaal doet is een heel ander verhaal. En dat bepaalt in grote mate de manier waarop leerlingen een bepaald onderwerp bekijken.

Hoe werk je aan een correcte beeldvorming? Hier alvast wat tips:

- Probeer ook andere perspectieven te belichten dan alleen ons westerse perspectief. Doe dit in woord en beeld.
 - Gebruik woorden met een positieve bijklank en vermijd verkleinwoorden en woorden die denigrerend zijn voor bepaalde volkeren
-
- A large, decorative blue splash graphic at the bottom of the page, consisting of various sized blue ink splatters and a solid blue horizontal bar at the very bottom.

- Maak duidelijk dat overal ter wereld sprake is van diversiteit
- Zoek naar herkenningpunten om een gevoel van verbondenheid met het thema te creëren. Vermijd zwart-wit tegenstellingen en stereotypen!
- Neem de verscheidenheid in je eigen klas als uitgangspunt. Zo leren leerlingen dat 'anders' niet hetzelfde is als 'slecht'.

Meer uitleg nodig?

Kleur Bekennen organiseert regelmatig nascholingen voor leerkrachten in samenwerking met educatieve organisaties, waarin extra uitleg wordt gegeven over nieuwe leermiddelen. Neem contact op met de educatieve medewerker in je provincie, of op onze website!

Waar vind je ons?

@ ANTWERPEN

In Antwerpen ben je welkom in het [Provinciaal Documentatiecentrum Atlas](#). DocAtlas heeft ook een afdeling in [Turnhout](#).

Bekijk het aanbod in de [online catalogus](#)

Advies: contacteer onze [educatieve medewerkers](#)

Bezoek het documentatiecentrum:

[Carnotstraat 110](#)

2060 Antwerpen

Maandag	Gesloten
Dinsdag	9u00-19u00*
Woensdag	9u00-17u00
Donderdag	9u00-17u00
Vrijdag	9u00-13u00

*Tijdens de schoolvakanties tot 17u00

@ Brussel

In Brussel ben je welkom in de [Onderwijsbibliotheek](#) van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Bekijk het aanbod in de [online catalogus](#)

Advies: contacteer onze [educatieve medewerker](#)

Bezoek het documentatiecentrum:

[E. Jacquainlaan 135](#)

1000 Brussel

Maandag	Gesloten
Dinsdag	9u00-16u00
Woensdag	9u00-16u00
Donderdag	9u00-18u00*

Vrijdag	9u00-12u00
---------	------------

*vanaf 16u enkel op afspraak

@ Gent

In Gent ben je welkom in het [Wereldcentrum](#) van de Provincie Oost-Vlaanderen.

Bekijk het aanbod in de [online catalogus](#)

Advies: contacteer onze [educatieve medewerker](#)

Bezoek het documentatiecentrum

Leopoldskazerne (Blok C - 2de verdieping)

[Gaspar de Craeyerstraat 2](#)

9000 Gent

Maandag	9u00-12u30 13u30-17u00
Dinsdag	9u00-12u30 13u30-17u00
Woensdag	9u00-12u30 13u30-17u00
Donderdag	Op afspraak
Vrijdag	9u00-12u30 13u30-17u00

@ Hasselt

In Hasselt ben je welkom in het [Educatief Centrum](#) van de provincie Limburg.

Bekijk het aanbod in de [online catalogus](#)

Advies: contacteer onze [educatieve medewerker](#)

Bezoek het documentatiecentrum:

[Universiteitslaan 1](#)

3500 Hasselt

Maandag	Op afspraak
Dinsdag	9u00-16u30
Woensdag	9u00-16u30
Donderdag	9u00-16u30
Vrijdag	9u00-16u30

@ Leuven

In Leuven (Heverlee) ben je welkom in de bibliotheek van UC Leuven-Limburg.

Bekijk het aanbod in de [online catalogus](#)

Advies: contacteer onze [educatieve medewerker](#)

Bezoek het documentatiecentrum:

[Hertogstraat 178](#)

3001 Heverlee

Maandag	8u00-18u00
Dinsdag	8u00-18u00
Woensdag	8u00-20u00
Donderdag	8u00-18u00
Vrijdag	8u00-18u00

@ Roeselare

In Roeselare ben je welkom in het [Provinciaal Noord-Zuid Centrum](#) (PNZC).

Bekijk het aanbod in de [online catalogus](#)

Advies: contacteer onze [educatieve medewerker](#)

Bezoek het documentatiecentrum:

Hugo Verrieststraat 22

8800 Roeselare

(ingang via de parking in de [Cichoreistraat](#) ter hoogte van nummer 6)

Maandag	9u00-16u30
Dinsdag	Op afspraak
Woensdag	9u00-16u30
Donderdag	Op afspraak
Vrijdag	Op afspraak

Lesmateriaal

BASISONDERWIJS

Hier ben ik veilig : een lesprogramma over vluchtelingen in Nederland voor groep 7/8 van de basisschool

VluchtelingenWerk Nederland. - Amsterdam: Vluchtelingenwerk Nederland, 2012.

Dvd, handleiding

Doelgroep: 9-12 jaar

Het lesprogramma Hier ben ik veilig geeft leerlingen van de laatste graad lager onderwijs inzicht in de vluchtelingenproblematiek wereldwijd en de situatie van vluchtelingen in Nederland. Het programma beslaat drie lesdelen van ongeveer twee uur, maar het is mogelijk om alleen het eerste deel te behandelen. De eerste les geeft een globale introductie van vluchtelingen, waarom ze vluchten en de asielprocedure in Nederland. In de twee andere lesdelen leren de kinderen zelf actief kennis vergaren en een presentatie geven over een deelonderwerp. De lesstof wordt aangeboden aan de hand van twee introductiefilmpjes en twee afleveringen van het tv-programma Het Klokhuis. Er zijn twee quizzes om de opgedane kennis te toetsen en leerlingen te prikkelen verder te denken. Alle filmpjes, het schriftelijke lesmateriaal, de docentenhandleiding en achtergrondinformatie staan op de dvd.

Een vluchteling is nergens zonder jouw hulp -

Lespakket Music for life 2008

Jeugd Rode Kruis. - Mechelen: Jeugd Rode Kruis, 2008. - handleiding: 27 p.; dvd: 4 min.. - (Music for Life)

Doelgroep: 9-12 jaar

Met deze werkbladen worden leerlingen van de derde graad bewust gemaakt van de vluchtelingenproblematiek. Via eenvoudige opdrachten komen ze meer te weten over de definitie van vluchteling en de verschillende redenen waarom mensen vluchten. Ook de manier waarop vluchtelingen worden geholpen wordt duidelijk, zowel in vluchtelingenkampen ter plaatse als in opvangcentra in landen waar vluchtelingen asiel aanvragen.

Gewenst of niet gewenst : lessuggesties voor Dag van de Vluchteling

Oblimon. - Arnhem: Oblimon, 2012. - 18 p.

Doelgroep: 9-12 jaar

Aan de hand van het verhaal van Habiba, een 13-jarig meisje uit Afghanistan, leren kinderen op een positieve manier wat het is om vluchteling te zijn. Achteraan in de bundel vindt men ook heel wat website-adressen voor meer informatie.

Gevlucht en Vergeten – Een informatiemap over vluchtelingen wereldwijd

Van Stijn, Diana. - Den Haag: Stichting Vluchteling, 2000. - 42 p., geïllustreerd.

Doelgroep: 5-12 jaar

Deze documentatiemap gaat over vluchtelingen uit arme landen en is in de eerste plaats bedoeld voor het maken van een spreekbeurt of werkstuk voor leerlingen uit het basisonderwijs. Wereldwijd zijn miljoenen mensen op de vlucht, vaak voor oorlog en geweld. Opdat ze niet helemaal 'vergeten' zouden worden, probeert de 'Stichting Vluchtelingen' met deze map de leerlingen een beter begrip bij te brengen hoe het is om te vluchten, waarom mensen vluchten, waar mensen naartoe vluchten en hoe we vluchtelingen kunnen helpen. Dit gebeurt aan de hand van 5 concrete voorbeelden uit verschillende werelddelen, met name Soedan, Guatemala, Bosnië, Afghanistan en Birma/Myanmar. De map bevat tevens een verklarende woordenlijst en een korte uitleg hoe best een spreekbeurt te maken.

Een giraf in de regen

Hecquet, Pascale. - Brussel: La Ligue des droits de l'Homme, [s.a.]. - dvd: 12.10 min.; interactieve cd-rom

Doelgroep: 7-12 jaar

URL: <http://vimeo.com/40509647>

In Djambali wordt al het water gemonopoliseerd om het luxezwembad van Koning Leeuw te vullen. Een wel erg moedige giraf vindt dat dit niet langer kan. Haar tussenkomst zal ernstige gevolgen hebben: ze wordt het land uitgezet... en - giraf zijnde - valt het echt niet mee om in Mirzapolis terecht te komen, een stad in het Noorden die uitsluitend door honden wordt bewoond... Naast deze animatiefilm, biedt de cd-rom een pedagogische ondersteuning voor het werken rond vluchtelingen en asielaanvrager en een ludiek pedagogisch spel rond het reilen en het zeilen van een hedendaagse migrant.

Immigratie en asiel : feiten achter krantenkoppen

Iris, Teichman. - Leidschendam: Biblion, 2004. - 32 p., geïll.. - (In het nieuws). - ISBN: 90-5483-396-3

Doelgroep: 9-14 jaar

Deze aflevering gaat over immigratie en asiel waarom immigreren mensen? Wie zoekt asiel? Wat doen regeringen? Hoe gebeurt de asielaanvraag? Wat is de prijs van mensensmokkel? Veel fotomateriaal en korte teksten bieden een overzicht en suggesties voor gesprekken.

Mag ik overvaren?

Van Mol, Sine. - Wielsbeke: De Eenhoorn, 2002. - 59 p.. - ISBN: 90-5838-134-X

Doelgroep: 9-14 jaar

Nabieu vlucht voor de terreur van het rebellenleger in Sierra Leone. Hij gaat als verstekeling aan boord van een containerschip. Het wordt een helse tocht in het ruim van het schip. Zo komt hij in Antwerpen terecht. Hij wordt er opgevangen in een onthaalcentrum voor vluchtelingen. (Gebaseerd op ware feiten).

Azzi tussendoor

Garland, Sarah. - Amersfoort: Kwintessens, 2012. - [36] p.. - ISBN: 978-90-5788-365-1

Doelgroep: 11-14 jaar

Spannend stripboek over het meisje Azzi en haar familie. Ze moeten hun huis verlaten en naar een ander land vluchten. Na een angstige reis beginnen ze daar een geheel nieuw leven.

De buitengrenzen van de Europese Unie

de Ridder, Harry. - Nijmegen: C.M.O., 2008. - 27 p., geïll.. - (Scriptiepakket)

Doelgroep: 9-16 jaar

URL: <http://www.cmo.nl>

De scriptiepakketten van het Centrum voor Mondiaal Onderwijs zijn in de eerste plaats bedoeld als hulp voor leerlingen bij het maken van een werkstuk voor school. Ze zijn echter ook uitstekend geschikt als achtergrondinformatie bij bepaalde landen of thema's. Oudere titels worden geactualiseerd, en bij elke nieuwe titel is er nu ook een educatieve webpagina beschikbaar. Elk pakket bestaat uit ongeveer 25 pagina's tekst, foto's, tekeningen, strips en/of cartoons. In dit nummer komt aan bod: de binnen- en buitengrenzen van Europa, migraties naar Europa, milieuvervuiling stopt niet aan de grens, handel aan de buitengrens.

SECUNDAIR ONDERWIJS

Vluchten doe je niet zomaar. Lesopdrachten voor onderbouw, vmbo, havo en vwo

VluchtelingenWerk Nederland. - Amsterdam: Vluchtelingenwerk Nederland, 2007. - [4] p., bevat: DVD-rom

Doelgroep: 11-16 jaar

URL: <http://www.vluchtelingenwerk.nl>

Het pakket bestaat uit een basislesbrief en twee optionele extra lesbrieven: Debat en Inburgeringsuurtje. Alles staat op één dvd-rom. De drie lessen nemen elk 50 minuten in beslag maar zijn zeer flexibel te gebruiken. In het pakket staan vier jongeren centraal: Amadou, Arthur, Saman en Morsal. In de film De Kennismaking vertellen zij over de reden van hun vlucht en over hun eerste kennismaking met Nederland. Het thema vluchtelingen wordt in elk programma steeds vanuit een ander oogpunt belicht. Verder begint elke lesbrief steeds met een theoretische inleiding, gevolgd door een of meer doe-opdrachten. Daarnaast bieden de programma's elk input voor een klassikale discussie.

De opsluiting van kinderen in gesloten centra voor vreemdelingen : pedagogisch dossier

Unicef België. - Brussel: Unicef België, 2008. - 47 p., dvd

Doelgroep: 11-18 jaar

Het pedagogische dossier bevat twee reportages en lesondersteuning voor de leerkracht. Bedoeling is om leerlingen uit het secundair kennis te laten maken met het lot van gevluchte en ontheemde kinderen wereldwijd, en in het bijzonder met dat van de buitenlandse kinderen die gevangen zitten in gesloten centra. Via het voorbeeld van de opinierechtbank legt het de klemtoon op het leven van buitenlandse kinderen die worden opgesloten in gesloten centra. De dvd bevat twee reportages over de gesloten centra en de opinierechtbank. De eerste reportage is in het Nederlands ondertiteld, de tweede is enkel Franstalig gesproken. Met pedagogische activiteiten.

Immigratie en de wet

Teichmann, Iris. - Leidschendam: Biblion, 2006. - 44 p.. - (Focus op immigratie). - ISBN: 90-5483-680-6

Doelgroep: 11-16 jaar

Immigratie en de gevolgen ervan zijn tegenwoordig regelmatig in het nieuws. Deze serie van vier boeken behandelt de verschillende aspecten van immigratie op een duidelijke en objectieve manier. Je leest alles over de feiten en de geschiedenis van de huidige wereldwijde situatie. Onderwerpen als mensen zonder papieren, inburgeren, vrouwenrechten, mensensmokkel en -handel komen allemaal aan bod. Elke situatie wordt toegelicht met een persoonlijk relaas van iemand die het zelf heeft meegemaakt. Achteraan is er ook een lijst met interessante websites. Dit deel verklaart de ingewikkelde aspecten van immigratie, van het aanvragen van asiel tot het verkrijgen van staatsburgerschap.

Meer dan een nummer : educatieve toolkit rond asiel en migratie in Europa

Aigner, Florence; Arazi, Simon; Berteau, Valérie; et.al.. - Brussel: UNHCR, 2009. - 39 p.,

bevat: dvd, 7 A4-foto's, evaluatieformulier. - ISBN: 978-92-9068-490-9: 0,00 euro

Doelgroep: 12-18 jaar

URL: <http://www.unhcr.be/nl/activiteiten/educatief/pour-les-professeurs.html>

De toolkit 'Meer dan een nummer' is ontworpen om leraren en andere lesgevers te helpen jongeren te betrekken bij een geïnformeerde discussie rond asiel en migratie binnen de Europese Unie. De hoofddoelstelling is leerlingen de asiel- en migratiekwessies binnen de EU helpen begrijpen en hen een eigen mening laten vormen, gebaseerd op evenwichtige informatie. In de handleiding zijn een aantal sleutelbegrippen geformuleerd omdat het belangrijk is de juiste terminologie te gebruiken tijdens gesprekken over asiel en migratie. De dvd is zodanig opgesteld dat die kan gebruikt worden samen met de creatieve oefeningen die in de handleiding worden uitgelegd. De sleuteloefening is een algemene inleiding tot het onderwerp en brengt levensechte verhalen. De daarop volgende oefeningen gaan dieper in op de thema's: economische migratie, niet-begeleide minderjarigen, migratie en asiel in de media, mensenhandel en mensensmokkel. De toolkit is bedoeld voor jongeren van 12 tot 18 jaar. Waar nodig zijn de oefeningen onderverdeeld in twee leeftijdsgroepen: 12-14 jaar en 15-18 jaar.

Gaan! of Niet Gaan? Educatieve modules over migratie in Europa

van Middelkoop, Daniël; Jansen, Margriet. - Amsterdam: Alice O, 2008. - 39 + 58 + 10 p., bevat: foto's, handleiding, werkbladen

Doelgroep: 13-18 jaar

URL: <http://www.go-no-go.nl/educatie>

Gaan! of Niet gaan? is lesmateriaal bij het boek Go No Go van fotojournalist Ad van Denderen over migratie naar en binnen Europa. In vijf lesmodules komen motieven, gevolgen en beeldvorming over migratie aan de orde. Het is de bedoeling dat leerlingen kritisch over het migratievraagstuk leren nadenken en zich daarover een eigen mening kunnen vormen. Een bijkomend doel is dat leerlingen de berichtgeving over migratie in de pers kunnen duiden. Het lespakket bestaat uit een uitgebreide docentenhandleiding, tien gelamineerde foto's op A4-formaat

en verschillende werkbladen. Voor het beantwoorden van de vragen bij de opdrachten moeten de leerlingen informatie zoeken op de educatieve website. De opdrachten zijn ontwikkeld voor twee verschillende niveaus (ASO/TSO en BSO). Het materiaal kan vakoverschrijdend ingezet worden.

In goede aarde... : filmproject Verbinding

Poekhaje, Radion. - Nederland: VLOScentrum, 2007. - dvd, 16 min.

Doelgroep: 13-18 jaar

URL: <http://tinyurl.com/bn4pnxy>

Vluchtelingenwerk Nederland (Midden Zeeuws-Vlaanderen) werkte in 2007 het videoproject 'Verbinding' uit. De vereniging Vluchtelingen Ondersteuning Sint-Niklaas (VLOS vzw) raakte bij dit initiatief betrokken. Nederlanders, Belgen en vluchtelingen uit beide landen gingen samen aan de slag. Voor het scenario hebben zij gekozen voor een fictieve situatie, gebaseerd op hun zelfbeleefde vluchtverhalen: het is 2040. Grote delen van Europa zijn door de golven verzwolgen, mensen zijn op de vlucht en hopen elders een veilig onderkomen te vinden. Het eindresultaat is deze documentaire, waarin de harde, reële wereld van de vluchteling op zijn kop wordt gezet. Hoe voelt het om gevoelloos geïnterviewd te worden bij aankomst in een vreemd land? Of om je leven niet langer zinvol te vinden door ontworteling en integratieproblemen?

Meiden in Iran : de koffer van herinnering

Amnesty International. - Amsterdam: Amnesty International Nederland, 2012. - dvd (7,51 min.), lesmap (13 p.)

Doelgroep: 13-18 jaar

URL: <http://tinyurl.com/c3uhlf3>

Mytra vluchtte uit Iran naar Europa. Met haar familie vindt ze onderdak in verschillende landen. Telkens ze zich geïntegreerd voelen, moeten ze terug vertrekken. En dat valt niet mee. De dvd toont een interview met Mytra. In de lesmap wordt ook verwezen naar het boek 'Persepolis', een stripverhaal over het leven in Iran en waarom mensen vluchten en hoe de integratie in een nieuw land verloopt. Het boek of de verfilming 'Persepolis' zijn ook beschikbaar in onze bibliotheek.

Rot op naar je eigen land

Evangelische Omroep Nederland. - Hilversum: Dit is de dag - EO, 2014. – website

Doelgroep: 13-18 jaar, volwassenen

URL: <http://rotop.eo.nl>

In het tv-programma 'Rot op naar je eigen land' gaan zes mensen met zeer uiteenlopende en zeer uitgesproken opvattingen onder leiding van presentator Dennis van der Geest de weg van een vluchteling. In omgekeerde volgorde: van Nederland naar Jordanië. Hoe gaan zij om met hun (voor)oordelen als zij heel direct met de kern van het vluchtelingenvraagstuk worden geconfronteerd? Op de website bij het programma kan je de afleveringen en het tv-debat opnieuw bekijken. Daarnaast kan je via een online game zelf in de schoenen van een Syrische

vluchteling stappen. Je maakt dezelfde keuzes als iemand die vanuit Syrië Europa binnen wil komen. Je ontdekt hoe zwaar deze reis is en leert onderweg over vluchtelingen, grenzen en vluchtroutes.

Vluchtelingen: Schipper, mag ik overvaren?

Meurrens, Marina; De Weerd, Barbara. - Antwerpen: De Boeck, 2006. - Dvd, werkbladen: 55 p. , handleiding: 114 p.. - (Project Algemene Vakken). - ISBN: 978-90-455-1953-1. - ISBN: 978-90-455-1954-8
Doelgroep: 15-18 jaar

Eenzijds wordt er ingegaan op de problematiek van 'vluchten' : wat is een vluchteling, waarom vlucht men, vluchtelingenverhalen en een vluchtelingenspel. Anderzijds wordt het thema 'asiel' van dichterbij toegelicht: asielprocedure, vluchtelingen in België . In de twee laatste hoofdstukken wordt ingegaan op de geschiedenis van de vluchteling en mensenhandel.

Wat is een vluchteling? [educatief pakket]

Frankl, Magali; Bonamini, Claudia; Addae, Jennifer. - Brussel: Vluchtelingenwerk Vlaanderen, 2013. - vormingspakket (31 p.), bijlagen ([7]p.), brochure (31 p.), achtergrondinformatie (21 p.)
Doelgroep: 15-18 jaar, volwassenen
URL: <http://goo.gl/DfQxGh>

Dit pakket is bedoeld om een basisvorming te geven over asiel: in de buurt, in een vereniging of in de klas aan leerlingen van de derde graad SO. Het pakket omvat een handleiding voor de begeleider, een presentatie, een bundel met achtergrondinformatie, een bijlage en de brochure 'Wat is een vluchteling'. De handleiding biedt oefeningen en uitleg bij de presentatie. De presentatie bestaat uit dertig slides die je kan projecteren of uitdelen aan de deelnemers van je vorming. De meeste onderdelen van het pakket kan je downloaden, de presentatie kan je aanvragen door een mail te sturen naar kristien@vluchtelingenwerk.be. De vorming bestaat uit drie delen. Een oefening bij elk deel maakt de vorming interactief. Het eerste deel gaat over Wat is een vluchteling en geeft een overzichtelijk beeld van waar vluchtelingen komen en waar ze naartoe vluchten. Hier wordt uitgelegd wie bescherming kan krijgen. Het tweede deel geeft een inleiding in de asielprocedure die asielzoekers doorlopen in België en een overzicht van de verschillende instanties waarmee asielzoekers in contact komen. Het derde deel gaat over de rechten en plichten van asielzoekers en vluchtelingen. Er wordt ook kort ingegaan op wat er gebeurt als iemand niet erkend wordt als vluchteling.

Anders : migratie gesmaakt

Werkvormm vzw. - Leuven: Van Halewyck, 2007. - 160 p.. - ISBN: 978-90-5617-814-7: 17,50 EUR
Doelgroep: 15-18 jaar, volwassenen

Waarom verlaat iemand zijn land, zijn have en goed om zijn geluk of toekomst te zoeken in een nieuwe wereld? Wie zijn deze mensen, deze nieuwkomers en asielzoekers? Welke zijn hun kansen en hun dromen? Dit boek bevat verhalen van vijftien verschillende mensen uit de meest voorkomende migratiezones naar het Westen: Mohammed en Rabia uit Noord-Afrika, Amir en Eugenie uit Centraal-Afrika, Agron en Asllan uit de Balkan,

Dawlat en Samuel uit het Midden-Oosten, Bashir en Albina uit de ex-Sovjetregio, ... Hun persoonlijke verhalen worden doorspekt met culinaire herinneringen en recepten.

Pour vivre, j'ai laissé. Campagne Terre d'asile

PAC. - Bruxelles: PAC, 2005., bevat: 7 fiches, boekje 31 p., dvd

Doelgroep: Volwassenen

Kandidaat vluchtelingen die in het Klein Kasteeltje in Brussel verblijven, vertellen ons over alles wat ze in hun vlucht hebben moeten achterlaten. Niet alleen het materiële maar ook hun persoonlijkheid, identiteit en dit in een zoektocht naar een nieuwe woonplaats. De vluchteling vertelt ons over het 'lege' van zijn bestaan hier, zijn dromen, de moeilijkheid om zich verstaanbaar te maken, zijn verwachtingen. Een stem herhaalt eentonig "ik ben het nummer 44.632" Moustafa, een Nigeriaan die die asiel vroeg, verblijf in een eindeloze en pijnlijke wachttijd. We zien beelden van muren, gangen, getraliede vensters. Deze film wil sensibiliseren en informeren over het statuut van de asielzoeker en zo een debat op gang brengen. De dvd omvat naast de film ook een videoclip, beelden van de fototentoonstelling en een pedagogisch dossier.

Videomateriaal / dvd's

De jongen die niet meer praatte

Sombogaart, Ben; Ariç, Nizamettin; Orhan, Erçan. - Leuven: BFD Home Entertainment, 2012. - 104 min.. - ISBN: 8713053017070: 8,95 EUR

Doelgroep: 11-18 jaar, volwassenen

Memo, een Koerdisch jongetje van 9, woont in Oost-Turkije. Vader werkt in Nederland. Wanneer de oorlog dreigt in Memo's woongebied, haalt vader de hele familie naar Nederland. Dat betekent dat Meno afscheid moet nemen van zijn geliefde dorp, van zijn vrienden Mustafa, van het schaap Resho en van zijn 'job' als postbeambte. Op zijn heel eigen manier protesteert Meno tegen de gedwongen verhuizing: hij praat niet meer...

The art of becoming

Phlypo, Hanne; Vuylsteke, Catherine. - Brussel: Clin d'oeil Films, 2013. - 155 min.

Doelgroep: 15-18 jaar, volwassenen

URL: <http://www.lessenihetdonker.be/filmaanbod/309/The-Art-of-Becoming>

'The Art of Becoming' is een poëtische documentaire over drie minderjarigen uit Afghanistan, Syrië en Guinee. Alle drie hopen ze op een stabiele toekomst in Europa: Fattah zwoegt in Istanbul en hoopt om zo zijn reis naar Griekenland en daarna Italië te kunnen betalen, Saleh leeft nu drie jaar in Europa maar smacht naar zijn ouders, en Mamadou probeert zijn opleiding en job vol te houden ondanks het feit dat hij geen papieren meer heeft. Doorheen hun verhalen wordt het volledige proces van migratie blootgelegd: onrealistische verwachtingen over

Europa, het leven in een zorgcentrum en de onophoudelijke strijd om uitzetting te vermijden. De film borduurt voort op het boek 'Vroeger is een ander land', van Cathérine Vuylsteke. Daarin worden aangrijpende portretten geschetst van zeven jongens en één meisje die moederziel alleen in ons land aankwamen.

Migrations

Jomier, Alain; Lernoud, Frédéric. - Brussel: Arte Editions, 2007. - dvd (100 min.). - (Le dessous des cartes):
Doelgroep: Volwassenen 17-18 jaar

Deze Franstalige dvd rond migratie bevat negen verschillende reportages rond het thema migratie. Waarom vluchten mensen, naar waar, is migratie een bedreiging, standpunt van de Europese Unie, Afrikanen in de Europese zorgsector, financiële geldstromen, en de nieuwe klimaatvluchtelingen, zijn enkele van deze specifieke benaderingen.

Sans-Papiers (pas) vu à la télé

D'Haenens, Stéphanie. - Bruxelles: GSARA asbl, 2009. - + hld: 17 p

Doelgroep: 17-18 jaar, volwassenen

Deze Franstalige dvd biedt de kijker 3 reportages over de opvang van asielzoekers en de asielpcedure. Naast deze reportages biedt de cd-rom en de kleine handleiding verwerkingssuggesties aan.

Si le vent soulève les sables

Hänsel, Marion. - Brussel: Cinéart, 2006. - film: 92 min.; dossier: 17 p.. - ISBN: 5 413356 301915

Doelgroep: 17-18 jaar, volwassenen

De woestijn vreet de aarde aan. Het droge seizoen blijft maar duren, water is er niet. Het vee sterft. En er dreigt oorlog. De meerderheid van de inwoners volgen hun instinct en vertrekken naar het Zuiden. Rahne, de enige geletterde dorpsbewoner, beslist om samen met zijn vrouw Mouna en hun drie kinderen naar het Oosten te trekken. Een paar schapen, geiten en de kameel Chamelle vormen hun enige bron van rijkdom. Onder een verwoestende zon reizen Rahne en de zijnen door vijandig gebied, een tocht zonder einde waarbij ze vaak het pad van de dood kruisen. Deze harde maar hoopvolle film speelt zich af in een niet nader genoemd Afrikaans land. Bij de dvd hoort een handleiding voor leerkrachten en een leerlingenbundel. Daarmee kunnen in de les de thema's klimaatverandering en wereldvrede aangekaart worden. Voor openbare vertoningen neem je contact op met Bevrijdingsfilms.

Vluchten is van alle tijden

Smets, Jo; Vermeulen, Stefan. - Brussel: Vluchtelingenwerk Vlaanderen, 2006. - dvd (18,5 min.)

Doelgroep: Volwassenen 15-18 jaar

Vluchtelingenwerk vroeg aan twee filmmakers op basis van archiefbeeldmateriaal en de tekening van Frans Masereel 'En France, juin'40' een kortfilm te maken over oorlogsvluchtelingen. Heel wat van het beeldmateriaal is afkomstig van de VN-vluchtelingenorganisatie, UNHCR. Daarnaast selecteerden de makers materiaal uit

archieven van musea, persagentschappen en tv-zenders. De film is een aangrijpend document geworden over de era van de vluchteling van WO1 tot vandaag, een aanklacht tegen de verschrikking van de oorlog en een pleidooi voor een volwaardige bescherming van oorlogsvluchtelingen.

Welcome

Lioret, Philippe. - Brussel: Cinéart, 2009. - dvd (105 min.)+ educ. bundel veelv. pag.. - ISBN: 5414939059889

Doelgroep: 15-18 jaar, volwassenen

Bilal, een Koerdische jongen van 17, heeft een lange tocht afgelegd door het Midden-Oosten en Europa om bij zijn vriendin in Engeland te zijn. Zijn reis komt tot een abrupt einde wanneer hij aankomt in Calais. Hij besluit het kanaal over te zwemmen en gaat naar het plaatselijke zwembad om te trainen. Hier ontmoet hij Simon, een zweminstructeur die midden in een scheiding ligt. Om indruk te maken op zijn vrouw een haar terug te winnen besluit Simon kost wat koste Bilal te helpen. Franstalige film met Nederlandse ondertiteling. De lesbrief bij de film bestaat uit een docentenhandleiding, bronnen en opdrachten voor leerlingen. Aan de hand van de film en de lesbrief doen leerlingen kennis op over mensenrechten, werken ze aan burgerschapsvaardigheden en ontwikkelen ze een bewuste houding t.o.v. mensenrechtenkwesties. OPGELET! Deze film kan enkel ontleend worden voor educatieve doeleinden en in combinatie met andere educatieve materialen. Voor elke vertoning met publiek karakter neem je contact op met Bevrijdingsfilms.

